"फाल्गुने पुष्यसहिता द्वादशी पावनी परा। नक्षत्रयुक्तास्वेतासु स्नानं दानमुपोषितम्। सकृत्कृतं मनुष्याणामक्षय्यफलदायकम्"। स्कन्दपुराणे "यस्तु चैत्रत्रयोदश्यां स्नानं दानं समाचरेत्। फलं शतगुणं तस्य कर्म्मणो लभते नरः।" ज्योतिःशास्त्रे "कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां मघास्विन्दुः करे रविः। यदा तदा गजच्छाया श्राद्धे पुण्यैरवाप्यते। चैत्रे चतुर्दशी शुक्ला श्रावणप्रोष्ठपादयोः। माघस्य या कृष्णपक्षे दाने बहुफला हि सा।" विष्णुधर्मोत्तरात् "वैशाखी कार्त्तिकी माघी पूर्णिमा तु महाफला। पौर्णमासीषु सर्वासु मासर्क्षसहितासु च। स्नानानामिह दानानां फलं दशगुणं भवेत्। यस्यां पूर्णेन्दुना योगं याति जीवो महाबलः। पौर्णमासी तु सा ज्ञेया महापूर्वा द्विजोत्तम!। स्नानं दानं तथा जाप्यमक्षय्यं तत्तदा स्मृतम्। ब्रह्मपुराणे "आग्नेयन्तु यदा ऋक्षं कार्त्तिक्यां भवति क्वचित्। महती सा तिथिर्ज्ञेया स्नानदानेषु चोत्तमा।" आग्नेयमृक्षं कृत्तिका। "यदा याम्यन्तु भवति ऋक्षं तस्यां तिथौ क्वचित्"। तिथिः सापि महापुण्या ऋषिभिः परिकीर्त्तिता"। याम्यमृक्षं भरणी। "प्राजापत्यं यदा ऋक्षं तिथौ तस्यां नराधिप!। सा महाकार्त्तिकी प्रोक्ता देवानामपि दुर्लभा।" प्राजापत्यम् ऋक्षं रोहिणी। व्यासः "अमा वै सोमवारेण रविवारेण सप्तमी। चतुर्थी भौमवारेण विषुवत्सदृशं फलम्। शङ्खोऽपि "अमावास्या तु सोमे तु सप्तमी भानुना सह। चतुर्थी भूमिपुत्रेण सोमपुत्रेण चाष्टमी! चतस्रस्तिथयस्त्वेता स्तुल्याः स्युर्ग्रहणादिभिः। सर्वमक्षयमत्रोक्तं स्नानदानजपादिकम्। "महाभारते "अमा सोमे तथा भौमे गुरुवारे यदा भवेत्। तत् पर्व पुष्करं नाम सूर्य्यपर्वशताधिकम्। शातातपः "अमावस्या सोमवारे सूर्य्यवारे च सप्तमी। अङ्गारकदिने प्राप्ते चतुर्थी वा चतुर्दशी। तत्र यः कुरुते कर्म्म शुभं वा यदि वाऽशुभम्। षष्टिवर्षसहस्राणि कर्त्ता तत्फलमश्नुते"। विष्णुपुराणे "अमावस्या यदा मैत्र! विशाखा—ऋक्षयोगिनी। श्राद्धे पितृगणस्तृप्तिं तदाप्नोत्यष्टवार्षिकीम्। अमावस्या यदा पुष्ये रौद्रर्क्षे वा पुनर्वसौ। द्वादशाब्दीमथा तृप्तिं प्रयान्ति पितरोऽर्च्चिताः"। रौद्रर्क्षम् आर्द्रा। "वासवाजैकपादर्क्षे पितॄणां तृप्तिमिच्छता। वारुणे वाऽऽप्यदैवत्ये देवानामपि दुर्ल्लभा"। वासवः धनिष्ठा। अजैकपादः पूर्वाभाद्रपदा। वारुणं शततारका। आप्यदैवत्यं पूर्वाषाढ़ा। "माघेऽसिते पञ्चदशी कदाचिदुपैति योगं यदि वारुणेन। ऋक्षेण कालः स परः पितॄणां नह्यल्पपुण्यैर्नृप! लभ्यतेऽसौ"। वारुणः शततारा।

अथ युगादिप्रभृतयः। तत्र स्कन्दपुराणे "नवम्यां शुक्लपक्षस्य कार्त्तिके निरगात् कृतम्। त्रेता सिततृतीयायां वैशाखे समपद्यत। दर्शे तु माघमासस्य प्रवृत्तं द्वापरं युगम्। कलिः कृष्णत्रयोदश्यां नभस्ये मासि निर्गतः। युगादयः स्मृता ह्येते दत्तस्याक्षयकारकाः।" ब्रह्मपुराणे "युगारम्भास्तु तिथयो युगाद्यास्तेन कीर्त्तिताः। फलं दत्तहुतानाञ्च तास्वनन्तं प्रकीर्त्तितम्।" तथा एताश्चतस्रस्तिथयो युगाद्या दत्तं हुतञ्चाक्षयमाशु विन्द्यात्। युगे युगे वर्षशतेन यत्तपो युगादिकाले दिवसेन तद्भवेत्।" तथा "सूर्य्यस्य सिंहसंक्रान्त्यामन्तः कृतयुगस्य च। तथा वृश्चिकसंक्रान्त्यामन्तस्त्रेतायुगस्य च। ज्ञेयस्तु वृषक्रान्त्यां द्वापरान्तश्च संख्यया। तथा च कुम्भसंक्रान्त्यामन्तः कलियुगस्य च।" पद्मपुराणे "युगादिषु युगान्तेषु स्नानदानजपादिकम्। यत्किञ्चित् क्रियते तस्य युगान्ताः फलसाक्षिणः।" आदित्यपुराणे "दिनर्क्षं रेवती यत्र गमनञ्चैव राशिषु। युगान्तदिवसं विद्धि तत्र दानमनन्तकम्। ग्रहोपरागे विषुवे सोम्ये वा मिहिरोपदिः। सप्तमी शुक्ला कृष्णा वा युगान्तदिवसं विदुः।" मिहिरोपदिः सूर्य्यग्रहः। मनुः "सहस्रगुणितं दानं भवेद्दत्तं युगादिषु। कर्म श्राद्धादिकञ्चैतत्तथा मन्वन्तरादिषु।" मत्स्यपुराणे "अश्वकशुक्लनवमी द्वादशी कार्तिकस्य तु। चैत्रस्य तु तृतीया या तथा भाद्रपदस्य तु। फाल्गुनस्य त्वमावास्या पौषस्यैकादशी तथा। श्रावणस्याष्टमी कृष्णा तथाषाढ़स्य पूर्णिमा। आषाढ़स्य तु दशमी माघमासस्य सप्तमी। कार्तिकी फाल्गुनी चैत्री ज्यैष्ठे पञ्चदशी तथा। मन्वन्तरादयश्चैता दत्तस्याक्षयकारकाः। स्नानं दानं जपो होमः स्वाध्यायपितृतर्पणम्। सर्वमेवाक्षयं विद्यात् कृतं मन्वन्तरादिषु। अत्रामावस्याष्टमीव्यतिरेकेण सर्वाः शुक्ला एव। पुराणान्तरेण तु श्रावणस्यामावस्या भाद्रपदस्य कृष्णाष्टमी मन्वन्तरादिरिति प्रतिपादितम् तद्यथा "आश्विने शुक्लनवमी द्वादशी कार्तिके तथा। तृतीया चैत्रमासस्य तथा भाद्रपदस्य च। श्रावणस्याप्यमावस्या पौषस्यैकादशी तथा। आषाढ़स्यापि दशमी माघमासस्य सप्तमी।